

adet sig forføre til paa denne Maade at fordybe sig i alle mulige Dele af Administrationsentfælderne. Er det nu end vanskeligt at komme tilbage derfra — og det maa jeg indrømme — saa vil jeg dog gjerne idetmindste udfaste en flygtig Antydning til et andet Middel, der kunde bruges, et andet Middel, som man dog med en vis Forynlighed har aabnet sig Udgang til at kunne bruge, nemlig toaarige Finanslove. Ja, det vilde jo være forfærdelig, synes man ved første Dickast, men vi have imidlertid tidligere havt toaarige Finanslove for den overveiende Del af Udgifterne, og jeg tror, at Enhver, der har en værmere Grundring om, hvorledes det dengang gik med Hensyn til den finansielle Bestyrelse af Anliggenderne, vil indrømme, at Ulemperne derved vare overmaade saa. Jeg siger ifølge engang, at Rigsdagen derfor behøvede blot at komme sammen hvert andet Aar, nei, Rigsdagen selv kunde godt sammenkalbes til almindelige Lovarbejder hvert Aar; men det, at man fik en toaarig Finanslov, vilde dog gjøre, at disse Ulemper vare mindre følelige, og at man langt lettere vilde kunne finde sig i den overordentlig store Lid, der nu hængaar med Finanslovens Behandling. I den paagældende Paragraf i Grundloven, hvor der tales om Kongens Forpligtelse til hvert Aar at sammenkalde en ordentlig Rigsdag, og hvortil der senere knyttes den anden Forpligtelse, at paa enhver ordentlig Rigsdag, saasnart samme er sat, skal Finansloven forelægges, siger Grundloven udtrykkelig, at disse Bestemmelser kunne forandres ved Lov, og i sin Tid blev det jo fremhævet, at man tænkte sig, at en saadan Ændring som denne virkelig vilde kunne vise sig at være formaalsjæntlig.

Med Hensyn til den finansielle Status har den høitærede Finansminister jo allerede fremhævet alt Væsentligt, og jeg skal forsaavidt aldeles ikke komme tilbage hertil. At der findes et betydeligt, ikke blot Kasseoverskud, men ogsaa et Overskud, naar man nærmere tager Hensyn til de inngærende Indtægter, der i Grunden ikke ere Indtægter, og de færgende Udgifter, der i Grunden ikke ere Udgifter, er jo sikkert og vist. Jeg vil blot gjentage min Advarsel, som jeg allerede i et foregaaende Aar tillod mig at fremkomme med, at man dog ikke paa nogen Maade maatte overvurdere dette, man maatte ikke tro, at der nu paa eengang er oprunden for Landet en Overflødighedsstid, som der ikke tidligere havde været Noget, der kunde ligne. Grunden til Kasseoverskudet er ganske simpelt, det maa steds fremhæves, at vi ikke længer formindste vor Gjæld. De overordentlig betydelige Bøvels, som tidligere bestandig ad denne Vej bleve affordrede os, for at vi kunde forbedre vor Status, ere ganske salbne bort. Der er endogsaa fremstaaet det kuriøse Tilfælde, at det sidste Statsregnskab viser, hvad der under fredelige Forhold jo er uhyr, saa

langt fra en Nedsættelse af Gjælden, at man tværtimod ser en lille Forøgelse. Gjælden er efter det sidste Statsregnskab den 31te Marts 1879, sammenlignet med den 31te Marts 1878, forøget med over 300,000 Kr., stegen fra 174,424,000 Kr. til 174,769,000 Kr. Det er naturligvis rent underordnet og ganske ligegyldigt, men jeg minder blot om, hvor væsentlig vor hele Maade at ordne Statsstyrelsen paa i finansiell Retning er bleven forandret derved, at alle de befalede, alle de kontraktmæssige Gjældsafdrag nu ere ophørte. Desuden vil jo dette Overskud, som jeg nu taler om, af omtrent $4\frac{1}{2}$ Million dog overordentlig væsentligt være al for ringe, dersom, hvad jo Regjeringen maa haabe, de af denne forelagte Forslag endnu i denne Session vinde Billigelse. Hvis man vil kaste Blikket paa § 28, vil man se, at der der allerede er en halvtredie Million Kroner, som der er gjort Regning paa at skulle komme til Udgift udover, hvad der er opført indenfor den øvrige Ramme, og saa er der endda ikke taget Hensyn til endel andre Lovforslag, som ere nævnte mod Slutningen, deriblandt alle Lønningslovene. Der vil altsaa ske en meget betydelig Reduktion, dersom disse Love gaa igjennem, og jeg tror derfor, at man vel maa vogte sig for at antage, at der nu er en Leilighed og en god Leilighed til at anvise alle mulige Bøvelsformer, som om de nu med Lethed kunde indbefømmes fra Statens Side, selv om det maatte erkjendes ikke at være Statsopgave at indbefomme dem.

Hvis man, forladende denne Betragtning af Status i Almindelighed lader Blikket gaa hen over de forskellige Paragrafer i Loven, er der ganske sikkert enkelte af disse, som nok kunde friste til, at man dvælede ved dem og tillob sig nogle Bemærkninger om dem. Jeg skal saaledes med et Par Ord omtale det besynderlige Forhold, der nu synes at skulle blive det Normale, det Forhold nemlig, at det gamle kongelige Regale, Postvæsenet, eller som vi nu have det, Post- og Telegrafvæsenet, istedetfor at være en Indtægtskilde bliver en stadig Udgifts-anledning for os. Det er jo nu saa langt fra, at man kan gjøre Regning paa ad denne Vej at opnaa Bidrag til Statsforbindighedernes Dækning, at vi tværtimod maa slyde meget betydeligt til, for blot at kunne faae Udgifterne dækkede. Overskudet efter det sidste Regnskab var for Postvæsenets Ledkommende gaaet ned til $\div 77,560$ Kr. og samtidigt for Telegrafvæsenet til $\div 62,596$ Kr. Det er jo i og for sig et mindre glædeligt Resultat, og saa er der dog slet ikke taget Hensyn til den Maade, hvorpaa man allerede længe har bestræbt sig for at skjule Forhold og putte bort og bringe afveien All, hvad der paa nogenjomhelst Maade kunde bringes afveien. Saaledes har man ført over til § 27, hvad den høitærede Finansminister har gjort opmærksom paa, Anlæg af nye Telegrafledninger, Anskaffelsen af nye Postkister osv.